REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 65. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 21 Martie (3 April). 1900.

Anglia și rivalii ei.

De sigur, că cei mai mulțĭ din câțĭ se interesézä de mersul evenimentelor în lumea mare, își vor fi pus întrebarea, ce sórte vor mai avé sĕrmanii Burĭ? Fi-vor ei condamnațĭ de a deveni érășĭ iloții Englesilor și nu póte fi nicĭ o scăpare pentru ei?

Nu demult încă, pe când oștile generalului Buller suferiau o înfrângere după alta la rîul Tugela, se ventila în tótă pressa europénă situațiunea schimbată în defavorul Angliei prin pierderea prestigiului ei în rĕsboiul sud-african. Óre în urma succeselor, ce le-a dobêndit de atuncĭ armata englesă, datorite mai cu sémă forței ei numerice, a dispărut orĭ-ce pericul din cele multe, ce se ḍicea. că amenință marele imperiu britanic?

Ce-i drept, în urma ocupațiunei statului Oranje și a pierderilor, ce le-au suferit Burii prin capitularea lui Cronje și prin mórtea celui mai mare strateg al lor, Joubert, nu se mai susține ca înainte, că rĕsboiul póte încă sĕ dureze un an și mai mult. Dér Transvaalul stă încă în picióre și este păzit la graniță de o armată bură destul de numĕrósă. Comandantul oștirilor englese, mareșalul Roberts, începe a-se convinge că nu-i va fi așa ușor a înfrânge și puterea Burilor din Transvaal. Va trece dér încă mult timp până-ce Englesii se vor puté apropia de Pretoria, și cine scie décă nu va trece și cea mai mare parte a anului acestuia în luptele cu Burii.

Pentru moment se pare că constelația generală politică este favorabilă Angliei. Nicĭ unul din statele marĭ nu se gândesce de-ocamdată a interveni în rĕsboiul cu Burii. Dér óre liniștea acésta nu póte fi de odată turburată prin vr'un eveniment neprevĕḍut? Adversarii Angliei au renunțat óre érășĭ pentru multă vreme la planurile lor de a crea dificultățĭ și de a sgudui dominațiunea Marei-Britanii?

Acésta nu o va crede nimenĭ și orĭ cine va înțelege, că „evenimentele neprevĕḍute“, despre care vorbia diplomatul bur Dr. Leyds, ca ultima speranță a poporului sĕu, pun în vedere eventualitatea unui conflict mai întârḍiat a Angliei, cu marile puterĭ, ca consecință a rĕsboiului african.

Numai de curênd principele rus Trubetzkoi a propus în organul prințului Uhtomski, „Wiedomosti“ din Petersburg, o coalițiune a Rusiei, Franciei și Germaniei în contra Angliei. Cel mai puternic rival al Englesilor, Rusia, este neobosit în a-se pregăti pentru lupta decisivă contra dominațiunei englese în Indii și pretutindenĭ. Diplomația ruséscă înaintézä încet, dér cu atât mai sigur și ea singură este, care a sciut sĕ profite din rĕsboiul anglo-bur, luând în posesiune peninsula „Dalunyj“ între China și Corea, încheiând o convenție cu Japonia asupra neamestecului reciproc în afacerile împĕrăției Corea, și în fine prin avansarea forțelor sale militare până la granița Afganistanului. Tot Rusia a fost aceea, care a stăruit pentru a se deschide porturile în China comerciului întregei lumĭ, pe lângă susținerea integrității Chinei, și deja a ocupat teren acolo Rusia, Germania, Francia, Italia, Japonia și America de Nord, spre a face concurență Englesilor.

Cu cât va dura rĕsboiul cu Burii mai mult timp, cu atât Rusia va merge mai departe în împresurarea posesiunilor englese din Asia. Politica rusécă a sciut sĕ-șĭ pregătéscă terêmul pentru viitórele succese față cu Anglia, aliându-se cu Republica francesă, încheiând cu Germania o învoială pe basa reciprocității, ér cu Austro-Ungaria convențiunea separată relativă la *status quo* în Peninsula-balcanică.

Dinpotrivă Anglia prin rĕsboiul cu Burii este mai mult séu mai puțin cu mânile legate, căcĭ afară de armata sa din Africa nu mai are armată continentală, cu care sĕ se pótă apĕra în contra tuturor eventualităților; ér încât pentru puterea maritimă, Rusia cu Francia dispun de flote destul de respectabile.

Nu este dér cu neputință, ca, décă va dura timp mai îndelungat rĕsboiul sud-african, sĕ se complice lucrurile, Anglia sĕ între în nouĕ conflicte și mai grave cu rivalii sĕi, și astfel sĕ se realiseze credința Burilor, că în sfîrșit causa lor tot va puté încă învinge.

Nou ministru la'ore. Fóia oficială ungurécă publică un autograf preaînalt prin care contele Iuliu *Szechenyi* este numit ministru ungar pe lângă Majestatea Sa.

Părerĭ ale liberalilor maghiarĭ.

Din incidentul aniversării de 25 anĭ dela înființarea partidei liberale maghiare de astăḍĭ, „Magyar Szalon“ s'a adresat câtor-va fruntașĭ ai partidei, ca sĕ-șĭ dea părerea asupra ei și a politicei sale.

Intre acestea sunt mai remarcabile părerile lui Coloman Szell și Coloman Tisza.

Szell ḍice: „Direcțiunea și problemele politicei liberale nu se schimbă în fond, fiind-că se baséză pe marĭ adevĕrurĭ și pe principii, carĭ au o putere vecĭnică“.

Coloman Tisza, arată mai întâiŭ cât de greu îi vine sĕ se pronunțe despre activitatea de 25 anĭ a partidei liberale, tocmai dênsului, care a dat impulsul la 1875, ca partida liberală sĕ iasă din fusiunea celor douĕ marĭ partide de atuncĭ. Acésta. ḍice, a corĕspuns dorințelor din tótă țéra,

Nu vré sĕ vorbéscă de încercările, ce s'au făcut de atuncĭ încóce pentru unirea partidelor. După fusiune se spera, că față cu partida liberală se va forma o partidă conservativă constituțională așa, ca sĕ se pótă alterna la guvern douĕ partide, carĭ stau pe basa legei.

Sub conducerea conservativului baron Paul Sennyei se făcuse o asemenea încercare, dér la alegerile din 1875 aderenții lui intrară în numĕr fórte mic în dietă și în urmă își depuse și el mandatul.

După acésta urmară cunoscutele formațiunĭ de partidă; conducerea guvernului rĕmase însĕ, necurmat problema partidei liberale...(!)

Vorbesce mai departe de marile progrese, ce s'ar fi făcut în 25 de anĭ sub guvernul liberal. De sigur, ḍice, s'au întêmplat și întrelăsărĭ, ba chiar rĕtăcirĭ, dér ómenĭ erau cei din fruntea afacerilor... (Și încă ce fel de ómenĭ!)

Tisza încheie astfel: „Nu voiŭ sĕ gîcesc, ce va aduce viitorul. Este însĕ convingerea mea, că pe cât timp acéstă partidă va înainta în direcțiunea urmărită până acum, este în interesul statului maghiar sĕ fiă și sĕ rĕmână compactă. Și décă cine-va ar admite distrugerea partidei — fiă și numai din nobilă iubire de pace — séu décă fiă și inconscient, orĭ condus de cele mai bune intențiunĭ, ar nisui sĕ slăbéscă legăturile partidei, acela ar comite o mare greșélă. După un vechiŭ paradoxon însĕ, în politică greșala face mai multă pagubă, decât crimă“.

Pe cine înțelege aicĭ Coloman Tisza? Negreșit pe Szell cu ai sĕi. Dér Banffy cu ațîțările lui lucréză óre pentru ca partida liberală sĕ rĕmână compactă?

Protestanții sunt — „liberalĭ“. In timpul din urmă s'a vorbit mai ales în prassa catolică ungurécă despre înființarea unei „partide poporale protestante“ sub protectoratul fostului ministru-președinte Banffy. Organul acestuia „Magyar Szo“ publică în privința acésta un articul, în care ține sĕ lămuréscă opinia publică maghiară asupra netemeiniciei svonurilor rĕspândite de foile catolice. „Magyar Szo“ polemiséză într'aceea cu organele clericale și ultramontane unguresci și declară, că protestantismul maghiar s'ar nega pe sine însușĭ, décă fiă în atitudinea sa politică, fiă în viața și activitatea internă bisericéscă s'ar abate dela „liberalism“, deórece „liberalismul este mama, elementul de viață și viitorul protestantismului“.

Din România.

Afacerea Hallier.

Trinunal de arbitrii s'a reîntors din Constanța, unde a făcut o descindere locală la lucrările dela port, érășĭ la Bucuresci și aicĭ va aduce în decursul sĕptĕmâniei acesteia sentința în afacerea Hallier.

Intr'aceea s'au făcut mai multe revelațiunĭ în acésta afacere, de mare importanță pentru a judeca starea lucrurilor în acest proces, care a produs atâta iritațiune în țéră.

*

Se lățise faima, că regele a împrumutat pe Hallier, întreprinḍĕtorul dela portul Constanța, cu banĭ. In privința acésta dă lămurirĭ o scrisóre publicată de fostul ministrul-președinte d-l Dim. A. *Sturdza* în „Voința Națională“.

D-l Sturdza spune, că în Iulie 1898 Regele, ducêndu-se la Constanța cu ocasiunea botezului vaporului „Carol I“, a vorbit cu Hallier, care i-a declarat formal, că lucrările portului merg bine. Abia a plecat însĕ Regele din Constanța și Hallier se adresă d-lui Sturdza, pe atuncĭ ministru-președinte, arătându-i situația critică în care se află prin lipsa de incassările așteptate dela lucrările efectuate în Francia și i-a predat o petiție către ministeriul lucrărilor publice, în care *cerù guvernului un avans de 300,000 lei.*

D-l Sturdza rĕspunse d-lui Hallier, că se miră, cum de se adreséză ministrului-președinte acéstă cerere, care nu e în raport nicĭ cu încrederea, ce se acordase d-lui Hallier, nicĭ cu promisiunea formală ce cu câte-va ḍile înainte acesta făcuse Regelui.

La 8 (20) Iulie Hallier venì în Bucuresci pentru a afla resultatul cererii sale în mod oficial. D-l Sturdza îi comunică din nou, că atât contractul cât și legea contabilității statului interḍic guvernului sĕ-i satisfacă cererea. Atuncĭ Hallier declară primului ministru, că „aflându-se pentru moment sleit de mijlóce, refusul e pentru dênsul o lovitură de mórte și spre marea sa mâhnire se vede nevoit sĕ întrerupă lucrările“.

Tocmai era în ajunul visitei la Petersburg a M. S. Regelui și era imposibil sĕ se ducă în strĕinătate lăsând o cestiune de așa importanță încurcată! De aceea Regele aflând de starea lucrului hotărì, a veni personal în ajutorul lui Hallier și i-a înaintat cei 300,000 de lei prin intermediul d-lui Sturdza care a spus lui Hallier, că acéstă sumă d-sa i-a împrumutat'o.

In recepisa, pe care Hallier a înmânat'o d-lui Sturdza, antreprenorul arată terminii la carĭ va restitui suma și din carĭ cel din urmă era sĕ fiă 1 Maiŭ 1899. La urmă Hallier adaugă „că e adênc recunoscĕtor de grațiosul concurs, ce d-l Sturdza a binevoit a-i da în acéstă circumstanță și-l asigură de întregul sĕu devotament“.

Asupra cestiunii de a sci, décă Hallier avea se plătéscă dobânḍĭ, antreprenorul nu aduse vorba. La 3 Decemvre 1898, Hallier printr'o nouă scrisóre *cerù prelungirea cu un an a termenilor de plată* — și nicĭ cu ocasiunea acésta n'a amintit nimic de dobêndĭ și până aḍĭ datoria nu șĭ-a achitat'o!

D-l Sturdza își încheiă scrisórea astfel: In ceea ce privesce cei trei sute de mii lei, pe carĭ Majestatea Sa a binevoit a-i da, numai pentru a împedeca prăbușirea întreprinderei, sunt în situația de a le cunósce destinația, décă vor fi vre-odată restituițĭ: Regele îi destinase chiar din capul locului unui asil de infirmĭ și de bĕtrânĭ ai societății „Regina Elisabeta“.

*

In ḍilele din urmă guvernul a fost de repețite-orĭ provocat de oposiția în Cameră și în Senat de a da lămurirĭ cu privire la soluțiunea afacerii Hallier.

Ministru de finanțe Tache *Ionescu* a declarat în cameră, că a fost o „*necesitate neesorabilă*“, ca guvernul sĕ procédă în afacerea Hallier așa, cum a procedat, și a adaus, că acésta reiese neîndoios din corespondența, ce a avut'o.

In urma acésta d-l T. *Maiorescu* senator a cerut, ca corespondența privitóre la afacerea Hallier sĕ fiă depusă pe biroul Senatului. — Ministru de finanțe i-a comunicat însĕ, că nu póte satisface acestei dorințe, dér e gata a-i arăta corespondența între patru ochĭ. — D-l P. S. *Aurelian* interpelând din nou în acéstă afacere pe guvern în Senat, d-l ministru de esterne Ioan *Lahovari* a rĕspuns, că guvernul a fost silit sĕ dea acéstă soluțiune afacerii Hallier, căcĭ la din contră nu s'ar fi putut realisa împrumutul și statul era amenințat de a da faliment.

S'a găsit o contraḍicere între aceste declarațiunĭ și asigurările de mai înainte ale guvernului, că arbitragiul lui Hallier n'a fost pus ca condiție a împrumutului.

*

Ḍiarul „Epoca“ publică în numĕrul sĕu din urmă nisce revelațiunĭ menite a lămuri lucrurile ridicând vĕlul, ce acoperia până acuma misterióasa afacere Hallier. La venirea guvernului conservator la putere — ḍice „Epoca“ — erau în circulațiune bonurĭ de tesaur în sumă de 65 milióne, pe care li-a emis guvernul anterior liberal. Aceste bonurĭ de tesaur trebuiau plătite, séu statul român făcea un faliment rușinos. In asemenĭ împrejurărĭ guvernul a început negocierĭ pentru împrumut. Dér înafară de condițiunile, carĭ au fost discutate de consorțiul de bancherĭ, *guvernul frances a cerut guvernului român sĕ dea o soluțiune afacerii Hallier.* Guvernul român s'a opus, și acésta

a fost una din causele, carĭ au amânat realisarea împrumutuluĭ.

La împrumutul de 175 milióne a luat parte un consorţiu de bancherĭ germanĭ şi unul de bancherĭ francesĭ. Germanii n'au pus nicĭ o condiţiune cu privire la procesul Hallier; *guvernul frances* însĕ a intervenit la bancherii francesĭ. Dela „*Comptoir d'Escompte*“ şi *li-a refusat* chiar cotarea la bursă a titlurilor împrumutuluĭ, ce se va face, décă nu vor stărui cu orĭ-ce preţ sĕ se trenşeze afacerea Hallier.

Intr'aceea sosi scadenţa bonurilor de tesaur române, ér guvernul trebuia sĕ le rĕscumpere. Sindicatul german a consimţit de a-le achita pe jumĕtate, înainte chiar de a-se încheia împrumutul. Dér acésta nu era de ajuns, căcĭ Germanii au declarat, că nu pot acoperi şi cuota-parte a sindicatuluĭ frances. Ce era sĕ facă dér guvernul român în momentul, când avea sĕ plătéscă mai multe milióne de bonurĭ de tesaur şi n'avea cu ce?

S'au făcut stăruinţe neobicĭnuite pe lângă guvernul frances pentru antreprenorul Hallier, care n'a făcut onóre Franciei şi care desigur a trebuit sĕ înşele guvernul frances pentru-ca sĕ-l facă sĕ intrevină, ca el, Hallier, sĕ fiă descărcat de obligaţiunile justiţiare, ce le-a luat asupră-şĭ în contract.

E straniă precederea guvernuluĭ frances în acéstă afacere, al căreĭ mod de soluţiune se datoresce numaĭ intervenţiuniĭ sale şi care nu-ĭ servesce spre onóre.

Salariile funcţionarilor. Intre cestiunile, carĭ s'au discutat în camera ungară în decursul celor două lunĭ, cât au durat desbaterile asupra budgetuluĭ, a ocupat loc de frunte şi cestiunea *îmbunĕtăţireĭ salariilor funcţionarilor.* S'a accentuat, că acésta e o cestiune socială de primul rang, căcĭ privesce esistenţa unuĭ numĕr cel maĭ puţin de 30,000 familiĭ; e însĕ o cestiune de primul rang şi din punct de vedere politic, căcĭ un organism, ale căruĭ elemente singuratice se luptă cu miseria şi sunt nevoite a-şĭ consuma puterile fisice şi spirituale cu grijile şi nevoile reclamate de susţinerea vieţeĭ, nu póte desvolta o putere mare.

La tóte acestea şi alte motive aduse în favorul îmbunĕtăţireĭ salariilor funcţionarilor, a rĕspuns însĕ în modul cel maĭ elocuent ministrul de finance Lukacs într'o şedinţă din sĕptĕmâna trecută, arătând, că décă s'ar acorda funcţionarilor statuluĭ ungar chiar şi numaĭ minimul salariilor prevĕdute în noul sistem de salarisare al funcţionarilor din Austria, acésta ar aduce un plus la cheltuelĭ de 30 milióne cor., fără a fi socotiţĭ finanţiĭ, gendarmiĭ, poliţiştiĭ; apoĭ maĭ este a se ţiné sémă şi de spesele, ce le va aduce reforma administraţiuneĭ comitatense şi comunale. Acestea tóte reclamă o urcare a budgetuluĭ statuluĭ cu *50 milióne coróne.*

O aşa mare împovărare a budgetuluĭ însĕ este, după combinaţiunile ministruluĭ, imposibilă fără de-o nouă urcare a dărilor, ér acésta érăşĭ n'ar dori-o. Vor maĭ trebui decĭ sĕ aştepte funcţionariĭ, până se vor maĭ mări venitele statuluĭ.

E cam slăbuţă mângâerea acésta pentru funcţionarĭ, dér ce sĕ-ĭ facĭ, décă principalul lucru este maghiarisarea, care în mod direct şi indirect consumă milióanele nenumĕrate ale cetăţenilor, şi funcţionarilor nu le maĭ rĕman.

Rusia şi Bulgaria.

Scirile, ce vin din Sofia, par a justifica bănuiala, că între Rusia şi Bulgaria se petrec de un timp încóce lucrurĭ, carĭ cu drept cuvênt neliniştesc maĭ ales cercurile politice din Viena.

In capitala bulgară s'au lăţit tot felul de scirĭ şi se susţine, că representanţiĭ din Sofia aĭ puterilor trimit ḑilnic guvernelor lor depeşĭ cifrate despre cele ce aud şi vĕd, că se petrec. Ministru de rĕsboiŭ bulgar *Paprikov* s'a dus la Petersburg din însărcinarea principeluĭ Ferdinand; se crede apoĭ, că Sobranja va fi convocată în sesiune estraordinară ş. a.

O fóiă bulgară, ce apare în Sofia numaĭ de câte-va ḑile, „*Poşta*“, publică chiar punctele principale dintr'un tratat de alianţă secretă, ce se susţine, că s'a încheiat între Rusia şi Bulgaria. In virtutea tratatuluĭ: 1) Rusia se obligă de a sprijini Bulgaria în nisuinţele eĭ de a deveni regat, ér părţile Bulgarieĭ supuse Turcieĭ, sĕ capete autonomiă; 2) Macedonia va fi împărţită între Bulgaria şi Muntenegru. In urma acésta Bulgaria şi Muntenegru vor face parte din marea alianţă slavă; 3) In cas de rĕsboiŭ trupele bulgare şi macedonene vor fi împărţite în armata ruséscă, cu titlul „corp de armată balcanic“ şi „corp de armată muntenegrin“; 4) In schimb Bulgaria dă Rusieĭ pe timp de 50 de anĭ portul Burgas, unde Rusia póte sĕ construéscă magazii de armă şi deposite de cărbunĭ şi unde póte sĕ susţină o garnisónă de 5000 ómenĭ; 5) Rusia garantéză Bulgarieĭ un împrumut de 100 milióne francĭ şi asupra întrebuinţăriĭ banilor va supraveghia un trimis rusesc; 6) Bulgaria se obligă a depărta din armată şi administraţiă tóte elementele antirusescĭ.

Cercurile diplomatice din Sofia nu cred, ce-i drept, că acest tratat de alianţă este autentic întru tóte, dér conced, că e probabil. Fóia „*Nov Vek*“, organul fostuluĭ ministru-preşedinte *Grecov*, scrie despre tóte acestea: „Pe orisonul Bulgarieĭ se ridică norĭ furtunaticĭ. Principele se jócă fórte uşuratic cu coróna. Şi? — Acuşĭ vom vedé, unde duce calea acésta“.

*

După o scire telegrafică din Berlin cercurile înalte politice din capitala germană urmăresc cu mare atenţiune mersul lucrurilor în Bulgaria şi sunt cu atât maĭ neliniştite, cu cât guvernul rusesc nu s'a pronunţat până acum. Numaĭ foile oficióse şi semioficióse rusescĭ din Petersburg îşĭ dau silinţa a mulcomi spiritele. Ceĭ din Berlin speră însĕ, că Rusia totuşĭ nu va da sucurs uneĭ acţiunĭ primejdióse în Balcanĭ, căcĭ bine scie ea, că de aci s'ar nasce un conflict din care singur Anglia ar trage folos.

„Kölnische Zeitung“ este cu totul de altă părere. I-se anunţă adecă din Sofia, că în Bulgaria se pregătesc *lucrurĭ primejdióse*. Ministrul de rĕsboiŭ *Paprikov* s'a dus la Petersburg cu scop de a pregăti o mare acţiune şi în vederea căreia între Bulgaria şi Rusia se va încheia o alianţă.

Crisa parlamentuluĭ italian.

Maĭ bine de două sĕptĕmânĭ în parlamentul din Roma se face o obstrucţiune, care ameninţă şi guvern şi parlament.

Scim, că la 1898, după turburările din Milano, guvernul-Pelloux a înaintat cameriĭ proiecte de legĭ, prin carĭ se restrînge dreptul de adunare, vorbire, chiar şi libertatea presseĭ. Oposiţia cameriĭ a făcut obstrucţiune contra proiectelor, ér guvernul, ca sĕ-şĭ ajute, a publicat în dricul veriĭ trecute proiectele în formă de ordonanţă regéscă şi cu observarea, că décă camera nu le va vota până la 30 Iunie 1899, proiectele vor rĕmâné în vigóre în forma acésta.

N'a folosit însĕ nimic; obstrucţiunea nu voi sĕ cedeze, camera fu închisă şi proiectele puse în vigóre pe cale de ordinaţiune. Aceste erau aşa numitele *ordonanţe necesare*, pe carĭ însĕ curtea de casaţiă italiană le-a declarat nevalabile. Acum guvernul se vĕḑu silit a aduce érăşĭ ordonanţele în formă de proiecte de legĭ înaintea camereĭ. Şi érăşĭ oposiţia a început obstrucţia contra lor, căcĭ desbaterile se urmeză de câteva sĕptĕmânĭ în cameră asupra proiectelor şi nu dă Dumneḑeu sĕ se maĭ sfîrşéscă.

In urma acestei atitudinĭ obstrucţioniste unul din deputaţiĭ guvernamentalĭ a propus, ca pe viitor sĕ nu se maĭ admită votare nominală la orĭ-ce bagatel, în jurul uneĭ cestiunĭ sĕ nu se pótă cere ordinea ḑileĭ de maĭ multe-orĭ etc. C'un cuvênt a propus *clotura*. Asta însĕ a iritat şi maĭ tare oposiţia obstrucţionistă, al căreĭ orator guratic *Pantano* a propus convocarea plebiscituluĭ pentru revisuirea constituţieĭ. Preşedintele i-a retras cuvêntul, Pantano însĕ n'a voit sĕ scie nimic, a vorbit maĭ departe. Asta s'a întêmplat Mercurea trecută. Joi Pantano luă din nou cuvêntul, ér preşedintele a închis şedinţa, pentru-ca Vinerĭ ceremonia sĕ se începă din nou.

In sfîrşit ministru-preşedinte Pelloux a propus în şedinţa de Vinerĭ, ca desbaterea asupra propunereĭ pentru *clutură* a luĭ Cambray-Digney sĕ se întrerupă, camera sĕ-şĭ amâne şedinţele până la 3 Aprilie şi sĕ se trécă la desbaterea proiectelor economice. Majoritatea a primit propunerea fără discusiune, minoritatea însĕ a provocat un mare scandal şi era sĕ se întêmple chiar şi bătăĭ.

In urma acésta atât guvernul cât şi parlamentul sunt în cea maĭ mare crisă. Preşedintele cameriĭ şi-a şi dat dimisiunea.

Rĕsboiul din Africa sudică.

De pe câmpul de rĕsboiŭ a sosit deja alaltăerĭ scirea, că Buriĭ au înaintat spre sud dela Kroonstad, lagĕrul principal, şi se pregătesc de o luptă mare.

In acelaşĭ timp lord *Roberts* a trimis la Londra scirea, că în 29 Martie a şi avut un atac înverşunat cu inimicul la *Brandfort* pe colinele de alăturĭ. O trupă însemnată de Burĭ au luptat aicĭ fórte vitejesce cu ceĭ 10,000 de Englesĭ, ce i-a trimis Roberts contra eĭ. Buriĭ au resistat timp de 3 óre până când în fine s'au retras, dér au ocupat érăşĭ posiţiunĭ fórte întărite în *Brandfort*.

Buriĭ ar fi păşit aşadér în ofensivă înaintând dela Kroonstad ca la 94 milurĭ spre Bloemfontein. Se asigură, că şi de către rĕsărit înaintéză spre Bloemfontein alte trupe de Burĭ, ér despre generalul *Oliver* se susţine, că şi-a schimbat planul şi acum nu maĭ nisuesce spre Kroonstad, ci merge şi el contra luĭ Roberts.

Lupta dela Brandfort a fost fórte înverşunată. Englesiĭ au pierdut aprópe la 200 de morţĭ şi rănіţĭ şi cu tóte că erau covêrşitorĭ la numĕr faţă de Burĭ, aceştia tot n'au putut fi scoşĭ şi din Brandfort.

*

O telegramă din *Bruxella* anunţă, că preşedintele *Krüger* a dat un ordin, prin care a constituit un consiliu suprem de rĕsboiŭ, încredinţându-i-se conducerea maĭ departe a operaţiunilor. Membriĭ acestuĭ consiliu sunt: generaliĭ *Botha, Schalk, Burger* şi *Erasmus*, apoĭ coloneliĭ *Villebois* şi *Marenil*. In-suşĭ Krüger a plecat din Pretoria alaltăerĭ în lagĕrul dela Kroonstad.

„Epoca“ din Bucurescĭ primesce amĕnunte fórte interesante despre generalul *Botha*. După informaţiunile numiteĭ foĭ, Botha este de origine *transilvănean*, fiiu de grăniţer *român* din comuna Ineştĭ, comit. Bistriţa-Năsĕud. El a fost ofiţer în armata austriacă; la 1881 era locotenent cu garnisóna în Agram, unde făcuse datoriĭ prea marĭ, aşa că a fost nevoit sĕ dimisioneze din armată. A plecat apoĭ la Africa sudică. Tatăl sĕu traesce încă şi e în vêrstă de 73 anĭ. Ultima scrisóre a fiiuluĭ către tatăl datéză dela 17 Sept. 1897.

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Martie.

Maghiarisare prin biserică. Un nou soiŭ de uneltire pentru introducerea limbeĭ maghiare în bisericile gr. cat. s'a pus la cale din partea şoviniştilor maghiarĭ dela Dobriţin. Deşi cetăţeniĭ acestuĭ oraş sunt maĭ toţĭ calvinĭ, într'o adunare generală a oraşuluĭ, ce s'a ţinut ḑilele acestea, eĭ au hotărît cu *unanimitate*, ca sĕ dea un ajutor anual de 1000 coróne coloniei greco-catolice din oraşul lor; asemenea i-au dăruit localitatea unuĭ restaurant, care era proprietatea oraşuluĭ, în scopul înfiinţăreĭ uneĭ biserici şi şcóle provisoriă. Acest dar însĕ l'au făcut „generoşiĭ“ calvinĭ cu condiţia, ca *limba de serviciu în biserica gr. cat., ce se va înfiinţa, sĕ fiă cea maghiară.* — Se vede, că maghiarisatoriĭ vor acum sĕ încerce a face prin ademenirĭ ceea ce li-s'a dat a înţelege, că nu vor pute face prin concursul Romeĭ.

O nouă societate comercială română vor sĕ înfiinţeze fruntaşiĭ comuneĭ Armeniş, în comit. Caraş-Severin, cu un capital social de 8000 cor. împărţit în 400 acţiunĭ de câte 10 cor. Terminul de subscriere e până la 30 Aprilie n. c.

Căsĕtoria moştenitoruluĭ de tron. In timpul din urmă foile jidano-maghiare au ţinut sĕ se facă „interesante“, lansând şi comentând scirea despre o căsĕtoriă a moştenitoruluĭ de tron al monarchieĭ nóstre. Scirĭ sosite dela Viena asigură însĕ, că în cercurile bine informate de-acolo bârfelile foilor ungurescĭ sunt întimpinate cu mirare şi indignare, deóre-ce tótă scirea, cum şi comentariile eĭ sunt o „*cutezată nâscocire*“.

Un jubileu. La Giurgiu, în România, se va serba în ḑiua a treia de Pascĭ (11 Aprilie v. c.) jubileul de 30 de anĭ, de când d-l profesor N. Droc *Barcian* de-acolo muncesce pe terenul profesoral. Iniţiativa pentru arangiarea acestei serbărĭ s'a luat din partea maĭ multora dintre leviĭ jubilantuluĭ, carĭ s'au constituit într'un comitet sub presidenţia d-luĭ Major P. Fotescu, secretar V. Niculescu, directorul şcóleĭ de băieţĭ, un cassar şi alţĭ 9 membri în comitet.

Nenorocire. Vinerea trecută s'a întâmplat o mare nenorocire la casa locuitoruluĭ Ioan *Ardelean*, muncitor, în Pajiste (Scheiŭ). O tînĕră fetiţă de vre-o 4—5 anĭ voind sĕ facă foc, a luat nisce paie şi le aprinse. Băgându-le în sobă o parte din paiele aprinse au căḑut pe hainele eĭ, carĭ au şi luat foc. Nefiind nimenĭ în casă, şi până sĕ vină cineva sĕ-ĭ dea ajutor, fetiţa a ars, dându-şĭ sufletul în cele maĭ marĭ durerĭ. Nenorocirĭ de felul acesta se întêmplă maĭ des, părinţiĭ decĭ sĕ aibă grije maĭ mare, ca copiiĭ lor sĕ nu umble pe la foc şi cu focul.

Poporaţiunea Românieĭ. După datele statistice ale noului recensĕmênt cifra totală a poporaţiuneĭ Românieĭ este de 5,912,520 suflete. Din aceste sunt: bărbaţĭ 2,994,890. Femeĭ: 2,917,644. Capĭ de familiă bărbaţĭ: 1,263,417. Capĭ de familiă femeĭ: 180,808. Populaţia în comunele rurale este de 4,798,012. In comunele urbane capitale de judeţ 948,257. In restul comunelor urbane 166,251. Ultimul recensĕmênt arată un fapt curios, care se petrece cu Dobrogea în ce privesce crescerea naturală a poporaţiuneĭ acelei provinciĭ. In adevĕr pe când în judeţul Constanţa populaţia medie a cresceriĭ a fost de 30 la sută, în Tulcea ea nu este decât 6 la sută.

Zăpadă în Viena şi Praga. Vinerea trecută a fost în Viena un mare vifor cu zăpadă, care abia Sâmbătă a încetat. Zăpada a căḑut în mĕsură aşa de mare, încât a acoperit în straturĭ gróse oraşul şi a întrerupt şi comunicaţia. Consiliul orăşenesc a angajat miĭ de muncitorĭ pentru curăţirea stradelor. — Tot acésta s'a întêmplat şi în Praga, unde tótă ḑiua de Vinerĭ a nins neîntrerupt împiedecând comunicaţia tramvaiuluĭ. Mare zăpadă a căḑut şi în provinciă.

Şahul Persieĭ în Viena. Din Viena se comunică, că şahul Persieĭ a anunţat curţiĭ, că va sosi acolo în Iunie a. c. Şahul va fi óspele curţiĭ.

Inmormêntarea luĭ Joubert. Din *Pretoria* se anunţă, că înmormêntarea generaluluĭ bur *Joubert*, care s'a făcut Vinerĭ, a fost estraordinar de sĕrbătorésca şi mişcătóre. A participat întréga poporaţiune, aşa că maĭ mult de 10,000 ómenĭ ocupau stradele pe unde a trecut conductul. După carul mortuar, urmau care încărcate cu sute de cununĭ, între carĭ cea maĭ frumósă era cununa luĭ Krüger şi Steyn. După binecuvêntare, cosciugul a fost scos din biserică şi dus la gară, de unde cu un tren separat fu transportat la *Russfontein*, unde se află cripta familiară; aicĭ a fost depus spre vecinică odihnă. La gara din Pretoria Krüger a rostit un discurs de adio. A fost un discurs pĕtrunḑĕtor, pe care Krüger l'a încheiat cu promisiunea, că Buriĭ vor continua lupta lor pentru libertate, încredĕndu-

se în Dumnedeu, carĭ şi în mijlocul celor mai marĭ pericule a scutit tot-déuna libertatea republicelor bure. „*Simt* — dice Krüger — *că causa nóstră se apropie de sfîrşit norocos*“.

Concert de adio. Mercurĭ în 4 Aprilie n. violoncelistul musicei orăşenescĭ din loc, d-l Carol Ulbrich, va da cu concursul musicei orăşenescĭ şi al d-lor R. Malcher, E. Faflik şi P. Macholt ultimul concert de despărţire în sala cea mare dela Redută cu următorul program: 1) Ouvertura „Crucea de aur“ de Brüll (musica orăşenéscă). 2) Concert-Volkmann predat de C. Ulbrich cu acompaniarea orchestrei. 3) „Quartet-Malcher“ predat de d-nii R. Malcher, Faflik, P. Macholt şi Ulbrich, *a*) quartet de Schubert Nr. 1 Allegro ma non tropo. Menuet (allegretto), Allegro moderato. *b*) quartet de Schubert Nr. 4. Presto). 4) „Fantasie-Caprice“ de H. Vieuxtemps, predat de R. Malcher cu acompaniarea orchestrei. Bilete de întrare se pot căpĕta la librăria W. Hiemesch. Inceputul la $7^1/_2$ óre séra.

Averea Academiei Române.

Orĭ de câte-orĭ se ivesce ocasiune, şi mai cu sémă orĭ de câte orĭ se lasă Academiei vre-un legat séu 'i se face vre-o donaţiune, se scriu, se vorbesc, şi se şoptesc multe despre averea ei. Se afirmă atuncĭ, că Academia posedă averĭ imense, că veniturile ei sunt colosale, că dispune de bogăţii neînchipuite, etc. etc.

Deşi Academia Română publică în fie-care an în *Analele* ei situaţiunea ei financiară; deşi budgetele ei sunt trecute până la centimă în aceleaşĭ *Anale*, totuşĭ marea majoritate a publicului nu le cunósce, din causă că sunt fórte puţinĭ aceia, carĭ urmăresc lucrările acestei înalte instituţiunĭ naţionale, şi mai puţin încă aceĭ carĭ citesc *Analele* şi publicaţiunile ei.

Pentru acésta, credem — dice „Voinţa Naţională“, după care reproducem acest articol, că facem un bun serviciŭ publicului, dând mai la vale situaţiunea financiară a Academiei, cu date, pe carĭ le luăm de pe raportul pe care comisiunea financiară l'a presentat Academiei într'una din şedinţele precedente şi din proiectul de budget al ei pentru 1900—1901.

Mai întâiŭ vom da o lămurire, pe care ceĭ mai mulţĭ nu o sciu: Academia este înfiinţată la 1866 sub numele de „Societatea Academică Română“ — nume pe care-l pórtă până la 1879, când prin lege 'este recunoscută de institut naţional şi 'i-se dă numele ce-l are şi adĭ de „Academia Română“.

Incă dela înfiinţare, scopul Academiei a fost cultura limbei şi a istoriei Românilor, întindêndu-şĭ mai apoi activitatea şi pe terenul sciinţific dela 1879 de când a fost recunoscută prin lege.

Fundamentul averii Academiei l'a pus réposatul Evanghelie Zappa printr'o donaţiune de 5000 galbenĭ, la carĭ a adaos mai târdiu prin testament suma de 1000 galbenĭ pe fie-care an. Mai apoi 'i-s'au dăruit sau legat mai multe fondurĭ, dintre carĭ mai însemnate sunt: al generalului C. Năsturel Herĕscu, Princesei Alina Ştirbei, Ioan Fĕtu, Neuschotz, şi altele; ér în anii din urmă cele douĕ marĭ fondurĭ, Adamachi şi Otteteleşanu.

Statul îi acordă o subvenţiă anuală de 30,000 lei potrivit legei din 1879.

*

Donaţiunile şi legatele, ce s'au lăsat Academiei, 'i-s'au lăsat cu anumite scopurĭ pentru anumite întrebuinţărĭ. Ast-fel fondul Năsturel-Herĕscu este instituit pentru acordare de premii, Alina Ştirbei pentru premii şi publicaţiunĭ istorice, Ioan Fĕtu pentru împărţire de cărţĭ la elevii sĕracĭ dela sate, Neuschotz pentru premii, Adamachi pentru burse şi premii, Otteteleşanu pentru întreţinerea institutului de fete dela Măgurele, etc. etc.

Numai puţine fondurĭ şi acestea încă de mică valóre, sunt lăsate Academiei la libera ei disposiţiune. Pentru întîmpinarea cheltuelilor ei proprii, Academia, pe lângă venitul acestor din urmă fondurĭ, prelevéză, în puterea statutelor ei, câte 15 la sută din venitul tuturor fondurilor pe carĭ le administréză.

*

Acestea fiind cunoscute, sĕ arĕtăm acum carĭ sunt — după prevederile budgetului 1900—1901 — veniturile Academiei.

Tóte fondurile, pe carĭ Academia le administréză, împreună cu subvenţia Statului, produc la un loc suma de lei 476,000 anual.

Din acest venit, Academia cheltuesce pentru scopurile fixate de donatorĭ séu testatorĭ, suma de lei 342,000.

La libera disposiţiune a Academiei, adecă pentru: diurnele membrilor, misiunĭ şi cercetărĭ scienţifice, tipărirea publicaţiunilor, întreţinerea şi înzestrarea bibliotecei, plata personalului, administrarea moşiilor, etc. etc., îĭ rĕmâne suma de lei 134.000 (una sută trei-decĭ şi patru de mii).

Acéstă sumă este mai mică cu 5.000 lei de cât suma ce se cheltuesce anual cu liceul din Focşanĭ, şi mai mică cu 144.000 lei de cât aceea ce se cheltuesce cu liceul internat din Iaşĭ.

Iată dér la ce se reduc veniturile cele colosale ale Academiei Române!

Societatea geografică română.

Darea de sémă anuală a d-lui secretar-general ***George I. Lahovari*** *către adunarea generală.*

(Urmare).

Trecênd acum la congresul geografic internaţional dela Berlin, voiŭ aminti, că el s'a deschis în diua de 28 Septemvre st. n., în imensa sală de şedinţe a parlamentului prusian (Abgeordneten Haus) unde se aflau adunaţĭ peste 1.600 membri din tóte părţile lumei civilisate; afară de aceştia, mai erau învitaţĭ la acéstă solemnitate tóte înaltele autorităţĭ civile şi militare, corpul diplomatic şi un însemnat număr de dómne şi domnişóre, astfel că sala, plină până în ultimele galerii, presenta un spectacol feeric prin bogăţia uniformelor, prin strălucirea decoraţiunilor, prin toaletele şi bijuteriile frumosului sex.

La birou presidéză d-l baron de Richthofen, preşed. S. G. din Berlin, avênd alăturĭ pe A. S. R. principele Albert de Prusia, protectorul congresului geografic, A. S. R. principesa Teresa de Bavaria, cunoscuta călĕtóre în aprópe tóte părţile lumei şi care pórtă un aşa de viu interes sciinţelor geografice, A. S. R. principele Herman de Saxa-Weimar, principele de Hohenlohe, cancelarul imperiului, ministrul cultelor, primarul Berlinului, A. S. principele de Monaco şi alţii, pe lângă carĭ se alătură şi câţi-va principĭ ai sciinţei, ca bunăóră Nansen, copilul rĕsfăţat al congresului, de Brazza, Schweinfurth, Lapparent, dr. Neumayer, Nordenskjöld, dr. Virchow, Semenoff şi general de Tillo din Petersburg, Marklam, preşedintele societăţeĭ geografice din Londra, prof. dr. Ratzel din Lipsca şi alţii.

In ceea-ce privesce pe noi Românii, deşi în catalogul oficial eram trecuţĭ patru, însĕ d-l Dimitrie Sturdza n'a venit de loc la congres, d-l Belciman a asistat numai la solemnitatea deschiderei, d-l Holban dela Dorohoiŭ, a şedut numai 2 dile şi în urmă a plecat la congresul orientaliştilor la Roma, astfel, că în definitiv eram singurul român la Berlin.

Congresul din Berlin a avut un mare inconvenient, acela de a avé sĕ trateze peste 150 de memorii într'un timp relativ fórte scurt, căcĭ décă scótem diua întâiŭ esclusiv ocupată cu discursurile oficiale de deschidere, precum şi ultima di a congresului, care a fost ocupată cu discursurile de închidere şi cu votarea a 20 de resoluţiunĭ şi desiderate, precum şi diua de Duminecă, în care s'au făcut escursiunĭ, nu mai rĕmânea congresului, decât 5 dile pentru a asculta aceste memorii numeróse şi a discuta asupra lor. De aceea se şi luase dela început hotărîrea, ca lucrările sale sĕ fiă împărţite în trei sălĭ deosebite, unde se tratau simultaneu memoriile depuse, încât douĕ părţĭ din trei erau pierdute pentru membrii congresului. Cu tot acest mare inconvenient, tóte memoriile anunţate prin program au fost tractate şi discutate pe larg şi în diua din urmă s'au votat de congres 20 de resoluţiunĭ, rĕmânênd, ca unele cestiunĭ sĕ fiă studiate mai de aprópe şi sĕ se ia o hotărîre asupra lor în viitorul congres, ce se va ţiné peste 3 anĭ. Ar fi prea lung şi prea obositor a enumera aicĭ, fiă chiar numai în trécĕt, diferitele memorii discutate, precum şi hotărîrile votate de congres. Mĕ voiŭ mărgini decĭ a menţiona tendinţa congresului de a da o importanţă mai mare esploraţiunei regiunilor antarctice.

După espediţiunea belgiană, care tocmai se întorsese din lunga şi triumfala sa călĕtorià, douĕ alte espediţiunĭ, una englesă şi cealaltă germană, subvenţionate de guvernele lor respective, se pregătesc a pleca către polul sud la anul viitor.

Din resoluţiunile şi desideratele esprimate la congres, sunt următórele:

1) Fondarea unei asociaţiunĭ cartografice internaţionale;

2) Construcţia unui mappamond pe scara de 1/1.000.000, propunere făcută de prof. Penk încă din anul 1881 la congresul din Berna;

3) Construcţia de hărţĭ statistice a populaţiunei;

4) Adoptarea sistemului decimal aplicat la mĕsurile de timp şi de unghiurĭ.

5) Congresul esprimă dorinţa înfiinţărei unei societăţĭ sismologice internaţionale, numind chiar o comisiune permanentă pentru studiarea cutremurilor de pămênt.

6) Uniformitatea scărilor termometrice, recomandându-se pentru publicaţiile scienţifice gradaţiunea termometrică a lui Celsius ca cea mai raţională etc.

Cu acéstă ocasiune ţin a stabili odată pentru tot-déuna, că participarea mea la congresul dela Berlin (precum şi la celelalte congrese geografice) s'a făcut cu propriile mele mijlóce, şi n'a costat un ban, nicĭ pe stat, nicĭ pe societatea nóstră.

(Va urma.)

Mulţămită publică.

Tuturor acelor stimaţĭ domnĭ şi dómne, carĭ parte prin participarea numĕrósă la conductul funebru al mult regretatului nostru *Laurenţiu Maximilian*, înmormêntat erĭ, în 1 Aprilie n. c., în cimiteriul bisericeĭ S-luĭ Nicolae din Scheiŭ, parte prin esprimarea condolenţelor au binevoit a ne causa mângâiere, le aducem prin acéstă mulţumirile nóstre profunde.

Braşov, 2 Aprilie n. 1900.

Jalnica familiă.

O rugare.

Direcţiunea şcólelor medii gr. or. rom. din Braşov adresézá publicului românesc rugarea, ca acele stimate persóne, carĭ posed póte vr'un esemplar din broşura: *G. E Nicefor*: „*Cuvênt pronunţat în capela română rĕs. din cetate în 11/23 Martie 1856* cu ocasiunea publicării înaltului decret minist., prin care gimn. mic rom. rĕs. din Braşov se dechiară de public“. Tip. Römer şi Kamner 1856. — 8°, cu 8 pag., — se binevoiéscă a'l pune la disposiţiunea direcţiunii şcolare pe câtva timp.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Cluşiu, 19 Martie 1900.

Cu ocasiunea seratei literare musicale arangiată de tinerimea rom. univ. din Cluşiŭ au binevoit a contribui cu oferte următorii P. T. D-nĭ şi Dómne:

Sim. Pop (Cluşiŭ) 1 cor., Ana Mota (Cluşiŭ) 1 cor., Aug. Cosma (Feiurd) 5 cor., Ant. Măndeal (Ctuşiŭ) 1 cor., Tuliu Roşescu (Cluşiŭ) 1 cor., Vas. Drăgan (Nădĕşel) 5 cor. Dr. George Ilea (Cluşiŭ) 9 cor., Vas. Pop (Cluşiŭ) 4 cor., Art. Codarcea (Turda) 1 cor., Vas. Pop. (Cluşiŭ) 2 cor., Nic. Giurgiu (Chintĕu) 1 cor., I. Totoian 1 cor., Mat. Moldovan 1 cor., Gav. Pop (Feleac) 2 cor., Aug. Giurgiu (Cluşiŭ) 1 cor., Teodor Boca (Cluşiŭ 1 cor., Familia Mészáros (Turda) 1 cor.

Dr. A. Isac (Cluşiŭ) 15 cor., Vas. Toşa (Cluşiŭ 1 cor., Nic. Tincu (Ghirolt) 6 cor., Vid. Maria Bohăţiel (Gălpâia) 1 cor. Iosif Onciu (Iclod) 5 cor., Maria Sfetea profesóră (Cluşiŭ) 5 cor., A. Filip (Cluşiu) 2 cor. Familia Barcianu 6 cor., A. Baciu 3 cor., Gav. Pop canonic (Blaşiu) 4 cor, Vas. Podóbă (Cluşiŭ 5 cor., Artemiu Sarkadi Oradea M. 12 cor., Grig. şi Andreiu Daraban 4 cor. J. Lemenyi 2 cor., Gav. Karşai (Cluşiŭ) 5 cor., A. Daniello, Dr. V. Muste, Dr. I. Popp Dr. Margita, C. David, A. Muntean, A. Ciato, Drd. Bozac, Drd. Iustian câte o corónă.

I. Bozac (Sâmboteleo) 4 cor., C. Corthişel (Certege) 10 cor., V. Saltelechi (Badoş) 2 cor., Din Orăştie: Dr. A. Muntean 10 cor., Dr. Mihu 5 cor. D-na Dr. I. Pop 2 cor. Dr. Dobo 2 cor., D-na Iosif de Orbonaş 5 cor., D-na N. Vlad 2 cor., D-na Dr. I. Raţiu 2 cor. Dr. St. Erdélyi 2 cor., Sim. Vlad 2 cor., I. Lazaroiu 2 cor. Dr. S. Moldovan 2 cor., D-na Şarai Szabo Péter 2. cor., D-na Daniil David 2 cor.. Familia Moldovan 5 cor., Alex. Pop (Buduş) 2 cor. Ariton M. Popa (Buciumşésa) 3 cor., Ioachim Murĕşan (Năsĕud) 2 cor. Luisa Kirtsch (Năsĕud) 2 cor.

Din Blaşiŭ, trimişĭ prin d-l A. C. Domşa 10 cor., Paul Beşa (Borgo-Prund) 2 cor. 50 b. Petru Cherebeţiŭ 4 cor. Din Şĕulia: trimişĭ de d-şóra Emilia Calian 14 cor. Din Abrud; D-na Ana Filip 5 cor., Dr. L. Pop 5 cor., Silvia Cirlea 5 cor., Diasen 1 cor., Dr. Bordia 2 cor., Eugenia Simu 2 cor., Dr. Enea Draia 4 cor.. Un creştin 2 cor., Petru Popoviciu 2 cor., Faur Teofil 2 cor., Amalia Stoica 2 cor., A. Faur 2 cor., Ana Adamoviciu 5 cor.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 2 Aprilie. Ministrul de finance a depus pe biroul Camerei un proiect de lege privitor la desfiinţarea timbrului de inserate şi călindare, începênd dela 30 Iunie a. c.

Pretoria, 1 April. Preşedintele Krüger face cunoscut, că comandant general al armatei Burilor din Transvaal va fi generalul Botha.

DIVERSE.

O reuniune în contra fumatului. De curênd s'a înfiinţat la Paris o reuniune, al căria scop este restrîngerea fumatului. Reuniunea a publicat o broşură, în care arată, că un fumător, care fuméză la di ţigarete de 50 centime, speséză pe an 189 francĭ. Mai socotind chibritele şi tabacherea, spesele se urcă la 200 francĭ pe an. Décă un fumător ar lăsa fumatul şi ar depune banii economisiţĭ la o bancă cu 4%, peste dece anĭ ar avé 2200 francĭ; séu décă banii i-ar depune numai cu 3%, în 20 de anĭ ar avé 5371 francĭ, ér acest capital elocat tot numai cu 3% i-ar aduce pe an 161 francĭ şi 12 centime.

Cărţî de rugăciiunî şi predicî.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunî şi de cântărî pentru mângăerea sufletéscă a drept credincioŝilor creştinî, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţî tarî coloraţî 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunî şi cântărî, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţî tarî coloraţî, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunî şi cântărî, întocmită mai ales pentru copiiî mai mărişorî. Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţî tarî coloraţî costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunî, cererî şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţî tarî coloraţî 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărî bisericescî pe sěrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicî, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sěrbătorî. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicî sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărî funebralî şi iertăciunî pentru diferite casurî de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicî pentru Duminecî de *Iustin Popfiu*, învěţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicî frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conţine predicî dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicî pe tóte Duminecile şi sěrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescî din numerósele sale scrierî atât de măduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 60 cr. (4 leî).

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	97.15
Renta de corône ung. 4%. . . .	93.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% .	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.60
Bonurî rurale ungare 4%	92.80
Bonurî rurale croate-slavone . . .	93.95
Impr. ung. cu premii	164.25
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin .	141.60
Renta de argint austr.	99.35
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.15
Losurî din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	127.15
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	186.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	234.55
Napoleondorî	19.26
Mărcî imperiale germane	118.60
London vista	242.90
Paris vista.	96.40
Rente de corône austr. 4% . . .	99.50
Note italiene.	90.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 Aprilie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.60	Vênd.	18.66
Napoleond'orî.	Cump.	19.20	Vênd.	19.27
Galbenî	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescî	Cump.	126.—	Vênd.	127.—
Mărcî germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.